

บูรพศิลปิน

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

สาขาวรรณศิลป์				
ชื่อศิลปิน (เรียง ก-ฮ)	ปีเกิด/ปีเสียชีวิต	ยุคสมัย	ผลงานชิ้นเลิศโดดเด่น	สาขาศิลปิน
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช	20 มีนาคม 2279-7 กันยายน 2352	รัตนโกสินทร์	- กลอนนิราศรบพม่าที่ท่า ดินแดง - บทละครเรื่องอิเหนา - บทละครเรื่องนรินทร์	วรรณศิลป์
พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย	24 กุมภาพันธ์ 2310 -21 กรกฎาคม 2367	รัตนโกสินทร์	พระราชนิพนธ์บทละครนอก บทละครเรื่องอิเหนา ฯลฯ	วรรณศิลป์
พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว	31 มีนาคม 2330 - 2 เมษายน 2394	รัตนโกสินทร์	- บทละครเรื่องสังข์ศิลป์ชัย - เสภาขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนช้างตามนางวันทอง - โคลงปราบดาภิเษก	วรรณศิลป์
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	18 ตุลาคม 2347-1 ตุลาคม 2411	รัตนโกสินทร์	- บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน พระรามเดินดง - ตำนานพระแก้วมรกต - พระคาถาตำนานพระแก้ว มรกต - ร่ายยาวมหาชาติ - ปฐมวงศ์	วรรณศิลป์
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	20 กันยายน 2396-23 ตุลาคม 2453	รัตนโกสินทร์	- ลิลิตนิทราชาคริต - บทละครเรื่องเงาะป่า - พระราชนิพนธ์ จดหมายเหตุ ความทรงจำ - ไกลบ้าน - พระราชพิธีสิบสองเดือน - กลอนไดอารี่ซิมซาบู - พระราชนิพนธ์ความทรงจำ ของกรมหลวงนรินทรเทวี - โคลงรามเกียรติ์	วรรณศิลป์
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	1 มกราคม 2423- 26 พฤศจิกายน 2468	รัตนโกสินทร์	พระราชนิพนธ์บทละครพูด พระนลคำหลวง มัทนะ พาธา ฯลฯ	วรรณศิลป์

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส	11 ธันวาคม 2333 - 9 ธันวาคม 2396	รัตนโกสินทร์	ลิลิตตะเลงพ่าย ปฐมสมโพธิกถา ฯลฯ	วรรณศิลป์
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ	21 มิถุนายน 2405-1 ธันวาคม 2486	รัตนโกสินทร์	นิพนธ์สารคดีประวัติศาสตร์ เช่น - ไทยรบพม่า - นิทานโบราณคดี - เที้ยวเมืองพม่า - ตำนานพระพุทธเจดีย์	วรรณศิลป์
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์	20 พฤศจิกายน 2404-1 ตุลาคม 2474	รัตนโกสินทร์	- ผู้หญิงกำเนิดละครร้อง สาวเครือฟ้า อาหรับราตรี พงศาวดารไทยใหญ่ โคลงลิลิตมหามงกุฎ พงศาวดารพม่า ราชคุณานุสรณ์	วรรณศิลป์
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร	27 ตุลาคม 2399-11 มีนาคม 2452	รัตนโกสินทร์	มีผลงานด้านต่างๆ มากมาย - ด้านวรรณกรรม ทรงพระนิพนธ์บทร้อยแก้วและร้อยกรองมากมาย หลายเรื่อง เช่น ท้ายกาสีหา นางปทุมสังกา ทรงเป็นนักเขียนไทยผู้บุกเบิกงานเขียนแนวเรื่องแต่ง (fiction) แบบตะวันตก ผู้ประพันธ์เรื่อง “สนุกนิก” ลงพิมพ์ในหนังสือ “วชิรญาณวิเศษ” เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๙ เรียกว่า เป็นบันเทิงคดี ตามแบบอย่างนิยายฝรั่งถือเป็นนิยายเรื่องแรกของไทย	วรรณศิลป์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้า กรมหลวงวงศาธิราชสนิท (นม)	9 กรกฎาคม 2351-14 สิงหาคม 2414	รัตนโกสินทร์	โคลงจินตามณี	วรรณศิลป์
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์	25 สิงหาคม 2434- 5 กันยายน 2519	รัตนโกสินทร์	ความสามารถในการบัญญัติศัพท์ กระทั่งเป็นผู้วางกฎเกณฑ์การบัญญัติศัพท์ โดยใช้คำบาลีและสันสกฤต ให้ราชบัณฑิตยสถาน มีคำศัพท์มากมายที่ทรง และยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันเช่น อัตโนมติ (Automatic) รัฐธรรมนูญ (Constitution) ประชาธิปไตย (Democracy) โทรทัศน์ (Television) วิทยุ (Radio)	วรรณศิลป์
หม่อมเจ้าอิศรญาณ มหากุล	2367-15 พฤษภาคม 2423	รัตนโกสินทร์	เพลงยาวเจ้าอิศรญาณ หรือ ภาษิตอิศรญาณ	วรรณศิลป์
หม่อมราชวงศ์ กระต่าย อิศรางกูร (หม่อมราชโชทัย)	12 มิถุนายน 2363-31 กรกฎาคม 2410	รัตนโกสินทร์	นิราศลอนดอน - จดหมายเหตุเรื่องราชทูตไทยไปเมืองลอนดอน	วรรณศิลป์
หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช	20 เมษายน 2454-9 ตุลาคม 2538	รัตนโกสินทร์	ระดับประเทศเป็นจำนวนมาก ได้รับการตีพิมพ์หลายครั้ง เช่น สี่แผ่นดิน, ไฟแดง, กาเหว่าที่บางเพลง, หลายชีวิต, ชูสีไทรเฮา, สามก๊กฉบับนายทุน และเรื่องสั้น "มอม"	วรรณศิลป์

หม่อมหลวงบุปผา (กุญชร) นิมมานเหมินทร์	17 กุมภาพันธ์ 2448 -17 มกราคม 2506	รัตนโกสินทร์	นวนิยายในยุคเริ่มแรก- นวนิยายชีวิตครอบครัว-ผู้ตีหนึ่งในร้อย ฯลฯ	วรรณศิลป์
หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	24 ตุลาคม 2446-5 ตุลาคม 2538	รัตนโกสินทร์	ด้านการประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง จำนวนมาก เช่น ศึกษาภาษิต คำประพันธ์ร้อยเรื่อง ทวาทศทาน สามมากกว่าห้าคำโคลง นิราศมาฉายาไปรอบโลก ฯลฯ	วรรณศิลป์
เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี	1 มกราคม 2419-1 กุมภาพันธ์ 2486	รัตนโกสินทร์	- แบบเรียน และโคลงกลอนนามปากกา "ครูเทพ" - ประพันธ์เพลง กราวกีฬา	วรรณศิลป์
พระพรหมโวหาร	2345-2430	รัตนโกสินทร์	กวีผู้เป็นเลิศในการประพันธ์คำกล่าวหึงหอน คำว่าปู้สอนหลาน	วรรณศิลป์
พระยาตรังคภูมาภิบาล	ไม่ปรากฏปีเกิดและเสียชีวิต	รัตนโกสินทร์	- โคลงนิราศพระยาตรัง (2352) (โคลงนิราศกลาง) - โคลงตั้งเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (2361) - โคลงตั้งนิราศตามเสด็จลำน้ำน้อย (2330) - เพลงยาวนมัสการพระบรมธาตุ - เพลงยาวพระยาตรัง	วรรณศิลป์
พระศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)	5 กรกฎาคม 2365-16 ตุลาคม 2434	รัตนโกสินทร์	- แบบเรียนภาษาไทย 6 เล่ม มูลบทบรรพกิจ วาหนิตินิกร อักษรประโยค สังโยคภิธาน ไวพจน์พิचारณ์ พิศาลการ์รันต์	วรรณศิลป์
พระยาสุรินทรราชา (นกยูง วิเศษกุล)	ประมาณ พ.ศ. 2422-19 พฤษภาคม 2484	รัตนโกสินทร์	ผู้แปลนวนิยายเรื่อง ความพยายาม จากเรื่อง Vendetta ของมารี คอเรลลี Corelli) ใช้นามปากกา "แม่วัน"	วรรณศิลป์

พระมหามนตรี (ทรัพย์)	ไม่ปรากฏปีเกิดและ เสียชีวิต	ร.1 – ร.3	- บทละครเรื่องระเด่นลันได - เพลงยาวกลบท กบตัน สามตอน - โคลงภาษีตัดตนแก้เส้นมหา ระงับ (จารึกวัดพระเชตุพน)	วรรณศิลป์
พระสุนทรโวหาร (ภู่)	26 มิถุนายน 2329- พ.ศ. 2398	รัตนโกสินทร์	พระอภัยมณี นิราศและนิทานคำกลอน	วรรณศิลป์
หลวงจักรปาณี (ฤกษ์)	ไม่ปรากฏปีเกิดและ เสียชีวิต	รัตนโกสินทร์	- นิราศพระปฐม - นิราศทวาราวดี - นิราศพระปกวี	วรรณศิลป์
หลวงวิลาศปริวัตร (เหลื่อม วินทุพราหมณกุล)	23 สิงหาคม 2422-16 ธันวาคม 2506	รัตนโกสินทร์	ผลงานด้านวรรณกรรม เขียนนวนิยาย เรื่องแรกคือ ความพยาบาทของนายสำราญ แปลหนังสือเช่น พงศาวดาร โรมัน ตอนเรียนศรี สาวสอง พันปี พระนางพี่พระนางน้อง	วรรณศิลป์
พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ (วิจิตร วิจิตรวาทการ)	11 สิงหาคม 2441- 31 มีนาคม 2505	รัตนโกสินทร์	หนังสือประวัติศาสตร์สากล - ไทยกับสถานะการณ์ สงครามโลกครั้งที่ 2 - ประวัติศาสตร์ไทย 2 เล่ม - ชีวิตและการต่อสู้ของ 50 รัฐมนตรี - ฮิตเลอร์บุก - เมื่อจอมพล ป.ลี้ภัย ประพันธ์คำร้องและทำนอง เพลงปลุกใจ ตื่นเถิดชาวไทย และต้นตระกูลไทย ฯลฯ	วรรณศิลป์
หมื่นพรหมสมพัตร (มี)	ไม่ปรากฏปีเกิดและ เสียชีวิต	รัตนโกสินทร์	นิราศเดือน นิราศกลาง	วรรณศิลป์

นายกรุณา กุศลลาสัย	10 พฤษภาคม 2454 - 13 สิงหาคม 2552	รัตน์โกสินทร์	ชีวิตที่เลือกไม่ได้ บัณฑิตเนहरूที่ข้าพเจ้ารู้จัก ศิลาอุยชลี กฤษฎาแจสู่อุสภาพ ค้ำคัมบ่มชีวิต ภาารตวทยา	วรรณศิลป์
นางกัณหา เคียงศิริ (ก.สุรางคนางค์)	26 กุมภาพันธ์ 2459 - 23 มิถุนายน 2542	รัตน์โกสินทร์	ประพันธ์นิยายประมาณ ๔๗ เรื่อง อาทิ กุหลาบแดง บ้านทรายทอง พงมาน สว่าง วงศ์ ฯลฯ	วรรณศิลป์
นายกำน พึ่งบุญ ณ อยุธยา (ไม้เมืองเดิม)	16 มิถุนายน 2448 -4 มีนาคม 2485	รัตน์โกสินทร์	นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ -ขุนศึก บางระจัน นวนิยายลูกทุ่ง รอยไถ แสน แสบ	วรรณศิลป์
นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) บุคคลดีเด่นของโลกจากองค์การ ยูเนสโก พ.ศ. 2548	31 มีนาคม 2448-16 มิถุนายน 2517	รัตน์โกสินทร์	การหนังสือพิมพ์ของฉันทัน กำเนิดครอบครัวของ มนุษยชาติ ชีวิตสอนอะไรแก่ข้าพเจ้า ประวัติศาสตร์สตรีไทย	วรรณศิลป์
นายชิต บุรทัต	6 กันยายน 2435 -27 เมษายน 2485	รัตน์โกสินทร์	สามัคคีเภทคำฉันท์/การใช้คำ ไทยในการแต่งฉันท์	วรรณศิลป์
นางนงไฉน ปริญญาธวัช	9 พฤษภาคม 2464 - 30 พฤษภาคม 2557	รัตน์โกสินทร์	ผู้ใหญ่ลึกลับนางมา ผู้กองยอดรัก ธรณีนี่นี้ใครครอง สามตรุณ (ได้รับรางวัลงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติของ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520) โลกกว้าง (ได้รับรางวัล ยูเนสโก พ.ศ. 2511) บ้านหนูอยู่หาดเสี้ยว (ได้รับ รางวัลของธนาคารกรุงเทพ)	วรรณศิลป์
นายนรินทร์ ธิเบศร์(อิน)	ไม่ปรากฏปีเกิดและ เสียชีวิต	รัตน์โกสินทร์	นิราศนรินทร์	วรรณศิลป์

นายปรีชา อินทรปาลิต (ป. อินทรปาลิต)	12 พฤษภาคม 2453- 25 กันยายน 2511	รัตนโกสินทร์	- นักเรียนนายร้อย - เสือดำ - เสือใบ - ชุดสามเกลอ พล นิกร กิมหงวน - ซุปเปอร์แมนแคะ ฯลฯ	วรรณศิลป์
คุณพุ่ม บุชบาทำเรือจ้าง	รัชกาลที่ 3-5	รัตนโกสินทร์	บทกลอนบวงสรวงฉลองสระ	วรรณศิลป์
นายมาลัย ชูพินิจ	25 เมษายน 2449-20 สิงหาคม 2506	รัตนโกสินทร์	นวนิยายรักอมตะ ทุ้งมหาราช แผ่นดินของเรา ข้าวฟ้าดินสลาย	วรรณศิลป์
นางสาวรวงทอง จันทพิมพะ (ร. จันทพิมพะ)	24 สิงหาคม 2452 -6 เมษายน 2497	รัตนโกสินทร์	นวนิยาย เราลีขีด บนหลุม ฝังศพของวาสิฏฐี	วรรณศิลป์
นายศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์	12 กรกฎาคม 2461 - 29 พฤศจิกายน 2500	รัตนโกสินทร์	เรื่องสั้นเรื่องแรกคือ เดือน ตกในทะเลจีน นวนิยายเรื่อง แรกคือ ชัยชนะของคนแพ้ และต่อมาอีกหลายเรื่อง อาทิ ความรักของวัลยา	วรรณศิลป์
นายสด คุรุมะโรหิต	27 เมษายน 2451-17 กุมภาพันธ์ 2521	รัตนโกสินทร์	ผลงานประพันธ์นวนิยายชุด ปักกิ่งนครแห่งความหลัง คนดีที่โลกไม่ต้องการ ขบวน เสรีจัน และระย้า	วรรณศิลป์
นายสมภพ จันทรประภา	14 กุมภาพันธ์ 2462-28 พฤศจิกายน 2530	รัตนโกสินทร์	ผลงานประพันธ์ เช่น สมเด็จ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ มาตุคาม เพื่อนรัก	วรรณศิลป์

นายสุวัฒน์ วรดิลก	14 กรกฎาคม 2466 - 15 เมษายน 2550	รัตนโกสินทร์	ด้านนวนิยาย - เป็นผลงานด้านจินตนาการ เช่น เปลวสุรียา ราชนิบัติ บ้านเท็งคตี เช่น ภูติพิศवास นางไพรลภทาส	วรรณศิลป์
นายอบ ไชยสุ (ฮิวเมอริสต์)	15 สิงหาคม 2444 - 2 ตุลาคม 2540	รัตนโกสินทร์	งานวรรณศิลป์ เช่น หัสคดี สัจจร นิทานหรรษา ฮิวเมอริสต์เป่ง อ้ายเปียด้วน ได้รับรางวัลพระเกี้ยวทองคำ และเผยแพร่ความรู้ภาษาไทยดีเด่น	วรรณศิลป์